

Kratke vesti iz življenja in sveta

LASTOVKA UJETA PAJČEVINI

Port Portal, Uganda, Afrika. — Tukaj se je primeril silno značilen slučaj. V pajčevino večnega črnolozlega pajka, ki meri v premeru preko nog 4 do 5 palcev, se je ujela lastovka. Pačevina je spredel pajčevino na koncu neke verande. Da pa pajčevina ni bila namenjena kot mreža za ujetje živali, je razvidno iz dejstva, da pajk ni napačil lastovke, temveč mirno tičal v svojem kotu. Posestnik hiše je osvobodil ptičko iz nevarnosti mreže.

AVSTRALSKA VLADA VABI WILLKIEJA

Sydney, Avstralija. — Arthur W. Fadden, namestnik avstralskega premijera, ki je sedaj v Angliji, je naznanil, da je vlada povabila Wendella Willkieja, naj pride posetit Avstralijo.

PATRIARH BLAGOSLAV-ALEXANDRIJA BRODOVJE

Aleksandrija, Egipt. — Vlaho Christophoros, patriarh pravoslavne katoliške cerkve v Aleksandriji, je včeraj blagoslovil angleško bojno brodovje v Aleksandriji ter podaril angleškemu admiralu Andrew Brownu Cunninghamu, poveljniku tega brodovja, zlati križec.

POPPIS SOVJETSKO-AMERIČARSKEGA PAKTA

Moskva. — Dne 24. februarja so sovjetska vlada podpisala s ameriško vlado trgovinsko pogodbo. Podrobnosti pogodbe si niso znane, toda toliko se ve, da bo švica zamenjala z Rusijo industrijske produkte za ruske surovine.

LASKA POLICIJA POZUJE POSELTNIKE

Rim. — Italijanski detektivji so prišli včeraj paziti na vse otroke, ki prihajajo na ameriški poselnštvo ali odhajajo tja. Detektivji vse take ljudi posebno vprašajo po njihovih ličinah, nakar morajo slednji namenjati svoja imena in naslove, ki jih detektivji zabeležijo.

PREDSEDNIK ZOPET V BELI HIŠI

Washington. — Predsednik Roosevelt se je vrnil v ponedeljek zopet v Washington iz Hyde Parka, kjer je prebil soboto in nedeljo.

POPLAVE V JUGOSLAVIJI

Beograd. — Reka Donava še vedno narašča v severni Jugoslaviji. V Bački in Banatu je padlo nad 80.000 oralov ozebnja.

Muzikalni program

Godtha Collinwood High šole je podala za Community Center Oliver Hazard Perry šole na 1300 Muskoka Ave. muzikalni program v petek 28. februarja. Govoril bo tudi župan Blythin. Vstopnina je prosta in vsak je vladno vabljen, da se udeleži.

KONCERT

Naši javnosti toplo priporočamo, da se udeleži koncerta, ki ga priredi v nedeljo popoldne ob treh v SDD naš odlični basist John Lube.

Podpirajmo naše domače talente! Vstopnice dobite tudi v našem uradu. Sezite po njih!

ROOSEVELT: NAJPREJ ZMAGA, POTEM ŠELE GOVOR O MIRU!

Predsednik je izjavil časnikarjem, da je poglavitna stvar zmaga, nakar bo prilika, govoriti o miru.

AMERIŠKI POSLANIK V BOLGARIJI NE BO ODPOKLICAN

WASHINGTON, 25. februarja. — Predsednik Roosevelt je danes izjavil, da je zdaj poglavitno vprašanje to, da izvojujemo sedanjo vojno.

Predsednik je podal svojo tozadevno izjavo na konferenci s časnikarji, ko je odgovoril nekemu časnikarju, ki ga je vprašal, če bo novi ameriški poslanik v Londonu John G. Winant, poselel morda s seboj v London kakšne načrte za konstrukcijo bodočega miru.

Predsednik je na to vprašanje odgovoril, da je treba gledati pred vsem na to, da se zmagoslavno konča sedanjo vojno.

Vprašan, kaj misli glede amendentov k lend-lease predlogi, je predsednik odgovoril, da je samo ob sebi umevno, da se ne želi nobenih amendentov, ki bi utegnili okrniti polno pomoč Angliji.

Winant v Beli hiši

Danes se je oglasil v Beli hiši John G. Winant, novjmenovani poslanik v Londonu, kjer je imel s predsednikom Rooseveltom zadnjo konferenco pred svojim odhodom na svoje novo službeno mesto v Londonu, kamor odpotuje v četrtek s transoceanskim letalom.

Postanik ostane, kjer je. Dalje je predsednik Roosevelt izjavil, da nima najmanjšega namena odpoklicati ameriškega poslanika v Bolgariji George H. Earleja, ki je treščil s pestjo v obraz nekega nemškega častnika, ko je vrgel slednji vanj steklenico, ker je Earle ukazal godbi zaigrati angleško vojaško pesem "Tipperary."

Čas pogrebov

Pogreb Maxa Collinsa se bo vršil v četrtek ob 9. uri zjutraj v cerkev sv. Columbkille's in potem na pokopališče.

Pogreb Jamesa E. Flythe se bo vršil v četrtek ob 9. uri zjutraj v cerkev sv. Philip Neri in potem na pokopališče.

Oba pogreba se vršita iz pogrebnega zavoda na 1053 East 62nd St.

Vile rojenice

Pri družini Mr. in Mrs. Stanley Gercar, 637 East 102nd St., so se oglasile vile rojenice ter pustile krepkega sinčka. Naše čestitke!

Ameriški poslanik se je poslužil argumenta pesti proti ošabnemu Nemcu

Edino pravilen argument, ki je zalegel. — Vsi navzoči Bolgari so skočili ob stran poslanika, pripravljeni, da ga branijo pred nacisti.

SOFIJA, 25. februarja. — Tukaj se trdovratno vzdržujejo vesti, da je Nemeč, katerega je ameriški poslanik George H. Earle v nekem kabaretu zbil na tla, v umirajočem stanju, ker da ima počeno lobanjo. Toda pregled bolnišnice in drugih zdravstvenih zavodov je bil zamenjan, ker tam niso našli nobenega takega človeka. Ameriški poslanik Earle je izjavil, da je bilo tudi njemu sporočeno, da omenjeni človek umira in da je član nemškega generalnega štaba.

Kakor znano, je bil ameriški poslanik Earle v tem pretepu v soboto v nekem kabaretu v Sofiji. Njegova pismena podpisana izjava, ki jo je podal časnikarjem, slove tako-le:

Potek zadeve

"Ko sem sedel v družbi dveh ameriških časnikarjev v neki sofijski restavraciji, sem naročil orkestru v restavraciji, naj zaigra "Tipperary," to je pesem, ki mi je zmerom zelo ugajala. Orkester jo je zaigral, in orkestru se je pridružil s petjem mnogo ljudi.

"Neki Nemeč, ki je sedel pri mizi nedaleč od mene, pa je razburjen protestiral pri lastniku restavracije proti sviranju te pesmi.

Izzivanje Nemca

"Baš tedaj pa sem moral oditi v toaletni prostor. Ko sem baš pasiral mizo tega Nemca, je slednji nenadoma zarežal name: "Kaj pa ste mislili s tem, ker ste naročili orkestru, da je zaigral to pesem? Ali ne veste, da je ta pesem nasprotna nemškemu čustvom?"

"Njegov obraz je trepetal od

jeze. Prizadeval sem si, ukrotiti svojo jezo, zato sem mu odgovoril, kolikor sem pač mogel uljudno, da meni pač prija ta melodija, da je Bolgarija nevtalna dežela in da sploh nameravam zmerom delati to, kar se mi poljubi.

"Njegov obraz je postal zaripel od jeze, nakar je posegel po prazni steklenici na svoji mizi. Ko je slednji vrgel proti meni, sem naglo dvignil roko ter steklenico v lakotno odbil. Kjer me je zadela steklenica, je zdaj nad šest palcev dolga krvna podplutev.

S pestjo v obraz

"Ta njegov nenaden in surov napad me je razjezil, poleg tega pa se je pojavila zdaj pri meni tudi potreba, da se zaščitim in ubranim njegovih nadaljnjih napadov, zato sem ga z udarcem pesti v obraz zbil na tla, kjer je krvav obležal.

Zaščita od strani Bolgarov

"V tem trenutku pa so me nenadoma obstopili moji prijatelji ter me potisnili v sosedno sobo. Poleg mojih prijateljev so pohiteli ob mojo stran tudi vsi v restavraciji navzoči Bolgari, pripravljeni, da me branijo. Vsi Nemci, kolikor jih je bilo v restavraciji, pa so pohiteli k svojemu okrvavljenemu tovarišu. Nemci so me poskusili večkrat zaporedoma naskočiti, toda zid Bolgarov, ki je stal pred menoj, se ni vdal njihovemu pritisku. Eno uro zatem je bil vzpostavljen red, da smo lahko odšli na ameriško poselnštvo."

Kakor znano, je bil ameriški poslanik v Bolgariji George H. Earle prej guvernir države Pennsilvanije.

Junaka

Prizor z zadnjega sestanka med Mussolinijem in generalom Francom. Kakor je videti, se Mussolini nič več tako bojevito in oblastno ne drži, kakor se je imel navado držati doslej.

SRBSKI ČASTNIKI IN "TIPPERARY"

BEOGRAD, 25. februarja. — Skupina mladih srbskih armadnih častnikov je danes vložila specijelno zahtevo oziroma prošnjo, da se ji preskrbi note angleške vojaške pesmi "Tipperary," radi katere je nastal v nekem sofijskem kabaretu znani incident med ameriškim poslanikom Earlejem in nekim nemškim, v civilno obleko oblečenim častnikom.

Častniki pravijo, da si že dolgo žele te pesmi, zdaj pa je njihova želja še večja, odkar vedo, da je tako zelo priljubljena ameriškemu poslaniku v Sofiji. Storiča, kako je zadal ameriški poslanik ošabnemu Nemcu knock out udarec, ko je slednji vrgel vanj steklenico, je zdaj predmet pogovorov v vseh beograjskih kavarnah in drugih javnih prostorih.

TRIJE PREMOGARJI UBITI

WEST FRANKFOT, Ill. — V soboto so bili tekom dinamitne eksplozije v nekem tukajšnjem premoševniku ubiti trije premoGARJI. Vzrok nesreče je, ker je predčasno eksplodiral dinomit 500 čevljev globoko pod zemljo v rudniku, ki je last Chicago Wilmington in Franklin Coal kompanije.

Doma

Mrs. Antonia Skozier, 15021 Thames Ave. se je vrnila iz bolnišnice na dom. Prestala je težko operacijo ter se nahaja doma pod zdravniško oskrbo. Želimo ji skorajšnje okrevanje.

Doma se tudi nahaja poznani rojak Andy Pirih, ki je bil par tednov v bolnišnici radi poškodbe, katere je dobil, ko ga je zadela truka. Prijatelji ga lahko obiščejo. Želimo da se mu kmalu povrne zdravje.

Smrtna kosa

Kakor je bilo že poročano, je umrl 11 mesecev stari sinček od Joseph in Alma Rožman. Poleg žalujočih staršev zapušča še stare očete in matere, tri tete in tri strice in enega strica v stari domovini. Pogreb se bo vršil v četrtek zjutraj ob 10. uri iz pogrebnega zavoda na 1053 E. 62nd St. ter na Calvary pokopališče. — Naše sožalje!

Grki odgovarjajo na Mussolinijeve laži o izgubah

Mussolini sporoča italijanskim vojakom (ki so zdaj v grškem ujetništvu), da bo ob prvi priliki med njimi.

KAIRO, Egipt, 25. februarja. — Angleško vrhovno poveljstvo sporoča, da so angleške čete zavzele starodavno pristanišče Bravo ob Indijskem oceanu v Italijanski Somaliji. Zdaj se nahajajo Angleži še 100 milj od Magadiscia, glavnega mesta Italijanske Somalije. Zavzete tega kraja pomeni, da so Angleži 160 milj daleč od prej zavzetega kraja Chisimata.

Druga angleška četa pa prodira v Eritreji proti Asmari, prestolnici te italijanske kolonije. Na tej fronti je bilo včeraj zajetih 400 fašistov.

Večja sila abesinskih četnikov pa je zavzela italijansko pokrajino Moyale, dočim so angleški bombniki bombardirali Addis Ababo.

ATENE, 25. februarja. — Na Mussolinijevo ugotovitev, ki jo je izrekel v svojem nedeljskem govoru, češ, da znašajo italijanske izgube v Albaniji samo "nekaj tisoč mož," odgovarja grška vlada, da je bilo v Albaniji "postavljenih izven akcije" 105.000 italijanskih vojakov, v grškem ujetništvu pa se nahaja 20.000 Italijanov. Poleg tega so izgubili Italijani v vojni z Grki 130 letal in za 7 milijonov dolarjev raznih vojnih potrebščin, med katerimi je 130 topov, 1.500 možnarjev, ki jih zdaj uporablja grška armada, okoli 700 strojníc in nešteto pušk in samokresov ter drugega malega orožja.

Mussolini med ujetniki?

ATENE, 25. februarja. — Italijanski ujetniki, ki so jih zajeli Grki, pravijo, da so italijanski vojaki na albanski fronti prejeli od Mussolinija natiskana pisma, v katerih jim Mussolini zagotavlja, da "bom ob prvi priliki med vami."

POTOP AVSTRALSKÉ LADJE

BERLIN, 22. februarja. — Nemško vrhovno poveljstvo naznanja, da je neka nemška ladja pogreznila v Indijskem oceanu neko angleško oziroma avstralsko oboženo ladjo, ki je plula pod ameriško zastavo in je imela na obem straneh trupa naslikane ameriške znake z zvezdami in progami.

Vile rojenice

Vile rojenice so se oglasile pri družini Mr. in Mrs. Jerry Bohinc, 819 East 185th St. solastniku Norwood Appliance and Furniture trgovine ter pustile zalo hčerko, prvorojenko. Mati, katere deklško ime je bilo Zulich in dete se nahajata v St. Lukes bolnišnici. Naše čestitke!

Seja

V četrtek, 27. februarja se vrši seja 32. varde Slovenskega demokratskega kluba v Turkov dvoran na 16011 Waterloo Rd. ob 8. uri zvečer. Vsi člani so prošeni, da se udeležijo, ker je več važnih reči za ukrepati.

V Radley, Kans., je 12. februarja umrl za rakom Mihael Frece, v starosti 71 let. Doma je bil od Hrastnika na Štajerskem. Zapuščča ženo, sina Johna in hčer Rosie.

NAVDUŠEN SPREJEM MINISTRAR EDENA V TURČIJI

Vlada in ljudstvo izražata nad obiskom svoje globoko zadovoljstvo. — Eden pozdravil častno četo v turškem jeziku.

TURČIJA NAGLAŠA SVOJO NEOMAJANO ZVESTOBO DO ANGLIJE

ISTANBUL, Turčija, 25. februarja. — Danes je prispel iz Egipta v Ankaro Anthony Eden, angleški minister zunanjih zadev, ki bo konferiral s predstavnikoma turške vlade o sedanji balkanski krizi. Iz Egipta je prispel z letalom, nato pa se je s posebnim vlakom pripeljal v Ankaro.

Edena spremlja general John Dill, šef angleškega generalnega štaba, kar pomeni, da bodo razgovori vojaškega in političnega značaja. — Ta obisk se smatra za živ dokaz turško - angleške solidarnosti.

Navdušenje med ljudstvom. Vlado krogi izražajo svoje globoko zadovoljstvo nad tem obiskom, ljudstvo pa je vznemirjeno. Eden, ki je znan kot proučevalec orientalske kulture, je zelo popularen v Turčiji. Neki turški list pa je nedavno označil za "briljantnega moža, ki je v starosti sedemnajstih let že prebrl perzijsko pesništvo, česar niti mi, Turki, ne znamo."

Časopis Ikdam pravi, da so sestisti, ki so mislili, da se je turško - angleško prijateljstvo ohladilo, bridko motili.

Anthony Eden je povzročil veliko navdušenje med občinstvom na železniški postaji, ko je pozdravil četo turškega vojaštva, ki je tvorilo častno stražo, v turškem jeziku z besedami: — "Pozdravljeni, tovariši vojaki!"

Odločitev v nekaj dneh

LONDON, 25. februarja. — Obramba Balkana z angleškim vojaštvom ali pa pohod na Tripoli, da se pomete z zadnjimi ostanki Italijanov, to je zdaj odločitev, o kateri bo odločila angleška vlada v nekaj dneh.

Rečeno je, da angleško vlado skrbi zadržanje Grčije, ki je ba je že dvakrat zavrnila angleško ponudbo večje angleške pomoči. Grki se namreč boje, da bi povečana angleška pomoč povzročila, da bi Nemci nemudoma vkorakali v deželo.

"Sijajen sporazum"

LONDON, 26. februarja. — List News Chronicle poroča danes, da je doslela vlada Velike Britanije "sijajen sporazum" s Turčijo in Grčijo z ozirom na obrambo balkanske sredozemske zone.

Izjava turškega poslanika. WASHINGTON, 25. februarja. — Danes se je oglasil v državnem departmentu turški poslanik Mehmet Munir Ertegun, ki je izjavil, da je položaj na Balkanu sicer kritičen, toda da bo Turčija zvesto izpolnila vse svoje obilgacije napram Grčiji in Veliki Britaniji.

Tatovi

V nedeljo popoldne, ko sta Mr. Mike Cvetkovich iz 16320 Huntmere Ave. odšla od doma, so skušali tatovi priti v hišo. Tatovi so odšli s praznimi rokami, ker niso mogli priti skozi druga vrata.

Seja

V četrtek zvečer se vrši seja ženskega Kluba Slovenskega doma na Holmes Ave. Prosi se tudi, da prinesete vse neprodane vstopnice, da se uredi račune.

Značilne izjave bivšega komunističnega funkcionarja

Bivši tajnik komunistične stranke svari pred podtalnim rovarjenjem stranke, ki hoče zasejati razdor med delavstvo.

NEW YORK, 25. februarja. Benjamin Gitlow, bivši tajnik komunistične stranke, je izjavil včeraj v mestni hiši, da izvaja ameriška komunistična stranka kontrolo nad polovično večino 4.000.000 članov Kongresa za industrijsko organizacijo, ter da je zmožna ogrožati narodno edinstvo v času krize s tem, da zaseje razdor med ameriškim delavstvom. Kontrola ameriške komunistične stranke je še vedno v rokah Josipa Stalina, ameriška komunistična stranka sama pa je bila preoblikovana v "podtalno organizacijo," je izjavil bivši komunistični tajnik.

"V sedanji nevarni nujnosti, to je v času, ko komunistična stranka podpira in zagovarja Stalinov pakt s Hitlerjem, pomeni eksistenca takega podtalnega omrežja veliko nevarnost miru in varnosti dežele," je rekel Gitlow. "To je zlasti resnično zato, ker komunisti dominirajo važne CIO unije, ki operirajo v obrambnih industrijah."

"To omrežje, ki je peta kolona ogromnih dimenzij, tvori Stalinovi Ogpu policiji najširšo špijonažno organizacijo v Zedinjenih državah. Ako vlada Zedinjenih držav ne ustavi Stalinovih agentov, se bomo znašli v podobni situaciji, v kakršni se je znašla Francija," je rekel Gitlow, bivši tajnik ameriške komunistične stranke.

STAVKA PRI APEX CO.

Delavci pri Apex Electric Co., 1070 East 152nd St., so na stavki že od 17. januarja. Unija zahteva 10-procentno splošno povišanje plače, dodatno 10-procentno povišanje za nočno delo, dvotedenske plačane počitnice in poravnavo že dolgo obstoječih nespornostov in sporov. Ponudba kompanije glede počitnic je bila soglasno zavrnjena na posebni seji, ki se je vršila dne 20. februarja.

PRIREDITEV Čitalnice SDD

V nedeljo popoldne priredi Čitalnica SDD krasen vartni program, pri katerem nastopijo pevci Jadrana, Zarje, Slovana in Sloge kakor tudi znani komik Eppich.

Prireditve se vrši v Slovenskem delavskem domu. Občinstvo je vladno vabljeno.

Kako komunisti v Veliki Britaniji napeljujejo vodo na Hitlerjev mlin

Harold L. Laski, član leve stranke, je napisal za revijo "The Nation" članek, v katerem govori o delovanju angleških komunistov, odkar je Anglija v vojni proti Hitlerju. Kot povsod tudi v Angliji sledijo "linični" katero narekuje Moskva. Laski, poročala Laski, je sledeča:

To je imperijalistična vojna, ki zmaga Churchillove vlade bi bila zmaga za angleški imperijalizem in proti interesom angleškega delavskega razreda, zato socialističnega gibanja in Sovjetske unije. Zato se mora storiti vse, kar je mogoče, da se uniči Churchillov režim in da se ga zamenja z vlado, sestavljeno iz predstavnikov delavskih organizacij, ki nimajo niti imperijalističnih niti fašističnih marnosti na sebi. Taka vlada bi imela Nemčiji "ljudski mir", in temeljil na principu nobe-žnosti, nobenih vojnih odlo-čitev, in samo-odločevanja za delavljane in zasedene deže-ve. Zato se mora storiti vse, kar je mogoče, da se uniči Churchillov režim in da se ga zamenja z vlado, sestavljeno iz predstavnikov delavskih organizacij, ki nimajo niti imperijalističnih niti fašističnih marnosti na sebi. Taka vlada bi imela Nemčiji "ljudski mir", in temeljil na principu nobe-žnosti, nobenih vojnih odlo-čitev, in samo-odločevanja za delavljane in zasedene deže-ve.

snuje napad na Sovjetsko uni-jo.

Laski je prepričan, da je dvo-je vzrokov, ki razlagata stali-šče komunistov. Prvi je, ker komunisti smatrajo, da morajo za vsako ceno braniti stališče Sovjetske unije. Ako bi se to-rej priznalo, da je to vojna pro-ti fašizmu, bi ne bilo mogoče zagovarjati Moskve, ki je za-vezala stališče dobrohotne ne-utralnosti v prilog Nemčiji. Ni lahko priznati, da je vodstvo borbe proti fašizmu po vseh teh letih prešlo iz Moskve v Lon-Don. Vseled tega morajo komu-nisti trditi, da to ni več vojna proti fašizmu. V nasprotnem slučaju bi priznali šibkost Sov-jetske unije.

Neopravičljiv rizik

Drugi vzrok je bolj zapleten. Komunisti so prepričani, da bo konec vojne prinesel silne soci-alne probleme, in da jim bo v zmedbi, ki bo sledila, dana pri-liko, da stopijo na krmilo. Ampak tega se zavedajo tudi odgovorni voditelji delavske stranke v Veliki Britaniji, ki so marljivo na delu na načrtih za rešitev prečnih socialnih prob-lemov, čim poleže bojna vihra. Ampak brez ozira na silne po-teškoče, ki nas čakajo po vojni, pravi aLski, je rizik, ki ga jemljejo komunisti s svojim se-danjim stališčem, neupravičlji-vo.

O Hitlerju molčijo

Značilno je, pravi Laski, da medtem ko se v literaturi angl-ških komunistov zelo veliko go-vo-ri o svobodi, demokraciji in socializmu, in da medtem ko se Churchillova vlada slika kot so-raznično delavstva, pa se niti z besedico ne omenja največjega sovražnika, ki ga ima danes delavstvo — Hitler in hitlerizem. To je karakteristično za vso komunistično propagando, od slo- vite preokrenitve v oktobru 1939. V prvem mesecu vojne ni- so britski komunisti imeli nika-kega dvoma, da se mora Hit-lerja poraziti za vsako ceno, a- koravno niso imeli zaupanja v Chamberlainovo vlado. Od ok- tobra 1939 dalje pa vedo komu- nisti zelo malo povedati o ali-proti Hitlerju. Vsa artilerija njihovega sovražstva je naperje- na proti Veliki Britaniji, kate- ro se sedaj dolži, da skupno z Rooseveltovo administracijo

V najem

Odda se v najem soba s kopalnico, poštenemu fantu ali dekletu. Kdor želi naj se oglasi za naslov v uradu tega lista ali naj pokliče Henderson 5311.

Preiskušena zdravila proti glavobolu

Hank's Headache Tabs

1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50c

MANDEL DRUG

SLOVENSKA LEKARNA
15702 Waterloo Rd.
Pešiljamo po pošti

Zemlja pod nami se neopazno stalno premika

Ce bi bili imeli naši predniki, živeči v pradavnih časih, svoje zemljevide, bi mi zdaj na njih ne spoznali zemlje. Razdelitev kopne zemlje in morij je bila takrat drugačna.

Sele nekaj deset let je tega, ko so učenjaki ugotovili, da zemlja skorja ni trda in nepremi-čna. Nепrestano, čeprav počasni in nam ljudem komaj vidno premikanje zemlje vodi do silne napetosti, zaradi katere se površina zemlje večkrat pretrese ali celo razkolje. Naša zemlja ima mnogo velikanskih razpok, ki so nastale po neprestanem njenih sestavnih delov ob spremljevanju potresov.

Največja razpoka je široka okrog 6500 km. Razprostira se od Mrtvega morja preko Abesinije, Ugande in Ujasa do Indijskega morja. Zvezdoslovec na luni bi lahko videl na zemlji to razpoko, ne da bi dvomil, da je zemlja tu počila. Značilne za to zemsko rapoko so sporedne strme stene ob straneh, se-gajoče ob Rdečem morju do 3-

000 m visoko. Največja izmed kotlin te razpoke je Rdeče mor- boko, široko 200 do 300 km in glo- boko do 2400 m. To je orjaška kotlina, ki je nastala, ko se je zemlja skorja napela in počila. To so bile tudi tiste sile, ki so povzročile razkol zemlje proti ekvatorju. Presekale so na dvo- je tudi poedine ognjenike. Ti mogočni naravni pojavi so mogli biti samo posledica delovanja orjaških sil, kajti ponekod so se vdrla gorovja do 3000 m glo- boko in nastala so velika jeze- ra brez odtoka.

Prevladuje mnenje, da je nastalo tudi Indijsko morje za- radi tega, ker je zemlja počila. Po naziranju učenjakov je bila nekoč kopna zemlja med Afriko in Indijo, pa se je pozneje ta del zemlje pogreznil v morje. To nesrečo naj bi bila povzročila velikanska napetost zemske skorje, ki je razklala Afriko po dolgem.

Učenjaki so ugotovili, da se vrši premikanje proti ekvatorju. Jasno je, da mora priti počasi okrog ekvatorja do velikanske napetosti. Znanstveniki so lahko po skrbnem merjenju in opazovanju ledenikov pogledali v to skrivnostno snovanje zem- skih sil, ki hočejo očividno še zdaj oblikovati gore in gorovja. V zemski skorji v Sredni Indiji se vrši silno premikanje zem- skih plasti. Te zemske sile so nekoč potisnile Himalajo iz zemlje in še zdaj to gorovje počasi dvigajo. Toda izpreminja- nje površine zemlje se vrši tako počasi, da ga človek ne more opaziti. Pod našimi nogami je

vse v neprestanem premikanju, samo mi ljudje, nekaj let ži- veči na zemlji, bi videli lahko mnogo sprememb.

Iz Primorja

Priključitev Gorice k Italiji

Lanska obletnica priključitve Gorice k Italiji se je praznova- la v četrtek dne 8. avgusta in v nedeljo 11. avgusta. V četrtek zvečer ob sedmih so se vse stran-

kine organizacije z oddelki voj- ske vred poklonile spomenu pad- lih v Spominskem parku (Parco della Rimembranza). V nedeljo zjutraj je bila najprej sv. ma- ša na prostem pred kostnico na Oslavju, popoldne pa kolesar- ska tekma okrog podgorskega hriba — Kalvarije. Zvečer je bil na Travniku koncert vojaške godbe.

"ENAKOPRAVNOSTI" OGLAŠAJTE V

AN URGENT MESSAGE
to women who suffer
FEMALE WEAKNESS

Few women today are free from some sign of functional trouble. Maybe you've noticed YOURSELF getting restless, moody, nervous, depressed lately—your work too much for you—

Then why not take Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound to help quiet weary, hysterical nerves, relieve monthly pain (cramps, backache, headache) and weak dizzy fainting spells due to functional irregularities.

For over 40 years Pinkham's Compound has helped hundreds of thousands of weak run-down, nervous "ailing" women to go smiling thru "difficult days." Why not give this wonderful "woman's friend" a chance to help YOU? Try it!

WHAT A DIFFERENCE MIRACLE WHIP MAKES IN SALADS!

...its flavor is so lively!
So zestful!

Millions prefer it!

"Vsi moji računi so plačani" "Za kar se imam zahvaliti Morris Plan Loan"

Ali veste, da ima Morris Plan Banka posebne kooperativne dogovore s trgovinami v mestu (kakor tudi z nekaterimi trgovinami v bližnjih krajih), da vam omogoči zelo udoben način, da plačate svoje stare in nove račune. Nobeni drugi podpisni niso potrebni. Pridite — prinesite vaše račune. Plačajte jih takoj. Boste bolj zadovoljni z našim posebnim posojilom za ta namen. Mi vam tudi nudimo enako ugodne načrte za plačilo zdrav- nika, zobozdravnika in za bolniške račune.

Morris Plan Bank

921 Huron Rd. Lee Road at Meadowbrook
Detroit at West 117th
St. Clair at East 147th 14006 Kinsman Road
"Clan Federal Deposit Insurance Corporation"

SEZNAVITE JAVNOST
Z VAŠO TRGOVINO
POTOM...

'Enakopravnosti'

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom - - -

- JOHN RENKO**
955 East 76th Street
- JOHN STEBLAJ**
1145 East 169 Street KENmore 4680W
- JOHN PETERKA**
1121 East 68 Street ENDicott 0653

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK?

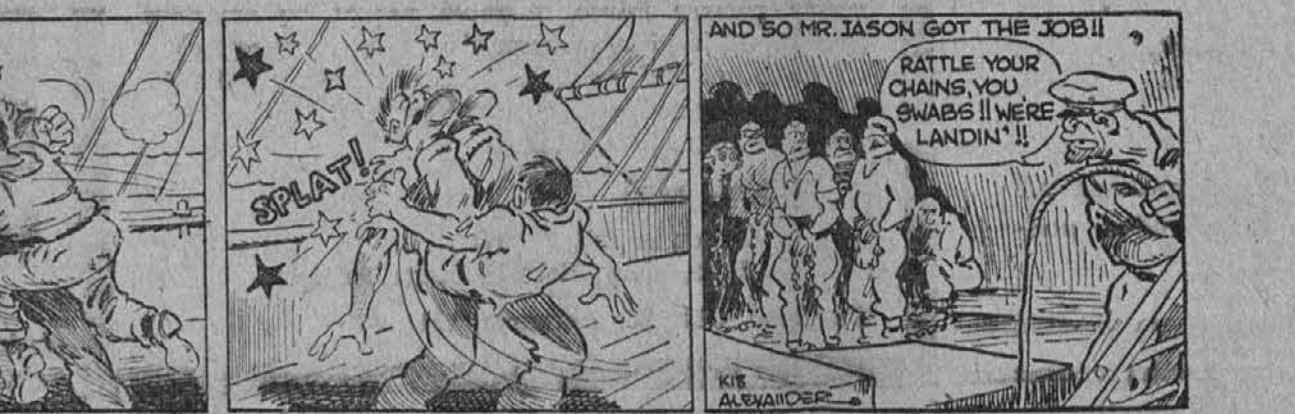
Ce ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znanцу, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek!

Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____
NASLOV: _____
Zastopnik: _____
Plačal \$ _____ c _____ Dne _____ 19 _____

HAIR-BREADTH HARRY

V. J. KRIZANOVSKA

49

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih
IVAN VOUK

Nekaj minut je zavladalo globoko molčanje. Citanje teh davnih dogodkov na njihovem pozorišču je napravilo silen vtis na vse poslušalce. Dame so jokale, a Pavel Borisovič je težko dihaval ter naslonil glavo na naslanjač; na njegovem smrtnobledem obličju se je odražal npravnstveni pretres, ki ga je doživel.

V baronovi duši je vstal cel kaos temnih spominov in pred njim so se odigravali kakor v kinematografu razburljivi prizori prošlosti. "Torej sta se z Valerijo pogrezala v to izdajalsko močvirje, kjer bi se bila kmalu pogubila."

Na predlog gospoda Žerala so vsi zapustili zaklete sobe in se odpravljali na teraso.

Zrak je tukaj še nezdrav, zakaj očiščenje prostorov ni še končano. — je rekel učenjak, ki je zadnji zapustil Ridolfovo sobo.

V svežem zraku je postalo vsem laže pri duši. Že davno je pretekel čas obeda, vendar pa so v kljub ganotju vsi veselo sedeli k obedu. Samo Pavel Borisovič je bil še pod vtisom doživljenih razburjenj in le na tetino prigovarjanje je snedel nekaj koščkov pečenke in izpil kozarec vina.

Po kosilu sta se gospod Žerald in Diomid podala v svojo sobo in svetovala tudi ostalim, naj se gredo odpočiti. Baron je ostal sam na terasi, sedel k ograji in z mrzličnim pogledom zrl na samostanske razvaline in jezero, ki je že izginjalo v večernem mraku. Tako je bil zamišljen, da ni opazil, ko je Lolo prišla k njemu. Pozabila je na stolici ogrinjalo ruto in prišla ponjo. Ko je zagledala bratranca, je postala ter ga gledala z iskrenim sočutjem in z radovednostjo. Nato se je nepričakovano prikradla k njemu in mu pokrila oči z roko. Baron je vztrepetal in vstal.

Pavlik! Ne glej neprestano na te nesrečne razvaline in na to zopno jezero; povleklo te bo v globino in drugič utoneš. — je rekla očita joče.

Baron je odmajal z glavo. — Ne boj se, nimam prav nobene volje, da bi se utopil.

Seveda. Bilo bi pa tudi nemumno, zakaj če je preteklost tako strašna, je vendarle minila in ostal je samo spomin. Vendar pa je zelo interesno biti junaka takega romana, kakršna sta vidva z Valerijo, — je z zavistjo pripomnila Lolo.

Lepa hvala. Takšno "srečo" bi rad drugim preustil in nikomur ne bi zavidal take preteklosti, — je odgovoril Pavel Borisovič napol zasmehljivo, napol zlovoljno.

Ker si glup Pavlik in ne razumeš, da si zelo interesanten kot grof Di Montignoso. Resnično, če ne bi ljubila Anatolija, bi se zaljubila v tebe; na tvojem mestu bi samo zunaj nosila naša grda oblačila, doma pa bi naredela prelepe Paolove obleke, ki so jih omare polne.

Takrat se baron ni mogel ubraniti smeha.

To bi bilo silno poetično, kajpak, toda ljudje bi začeli dvomiti o mojem razumu. Morda pa mi daš ti vzgled in se oblečeš v damski krog iz XVI. stoletja? Lolo se je namrdnila.

Oh! Na žalost nisem jaz junakinja drame in ne morem predstavljati dame tiste dobe. In Bog ve, če sem sploh tedaj živel? Na maskaradnem plesu pa bi se vendar rada pokazala v zgodovinskem kroju Giovanne.

Aha! Da liegt der Hund begraben (v tem grmu tiči torej zajec, bi se reklo po naše) kakor Nemci govore, — je nekoliko zbadljivo odgovoril baron. — No tvoja želja je tako skromna, da ti jo rad izpolnim. Izberi si, kar hočeš iz te predpotopne garderobe.

Hvala, hvala! Ti si izredno ljubezniv, Paolo, toda počakala bom, da Valja ozdravi. Skupaj bove izbirale, zakaj te obleke so njena last. Pa saj bo tako dobra in mi bo dala, kar mi bo ugajalo in kar mi bo šlo po meri.

Delajte, kar hočete in rešite med seboj vprašanje o ženski garderobi; jaz se popolnoma

odrekam vseh pravic do nje, — je odgovoril Pavel Borisovič.

Naivno klepetanje sestričnega je odvrnilo od mračnih misli.

Po večerji je dal gospod Žerald vsem navzočim krepilno zdravilo in zaspali so tako krepko, da so se zbudili zelo pozno in popolnoma okrepani.

IX.

Baron je spal kakor ubit in vstal je svež in miren; strastne npravnstvene potrtosti prejšnjega dne ni bilo več.

Po zajtrku ga je gospod Žerald vzel v svojo sobo — da bi se z njim pogovoril, — je pristavil z nasmehom, — in ko sta se vtedaj, je začel brez nikakega uvoda:

Najtežje je že izvršeno, prijatelj, toda še je mnogo dela pred nami, da vas popolnoma osvobodimo nesrečnih vseh preteklosti, in docela očistimo ta grad. Ne bom vam prikrival, da vas čakajo še težke izkušnje, toda potem nastopi popolno osvobojenje.

Baron je nekoliko pobledel, no odločno je potlačil svojo slabost!

Razumem, da moram do konca nositi kazen karme, ki sem jo sam povzročil. Potrudil se bom pogumno in pokorno prestopiti preizkušnjo, toda prosim vas, učenik, da mi pomagate in me bodrite, — je odgovoril s trdnim glasom.

Po vašem odgovoru vidim, da ste napredovali in nauk preteklosti ni bil zastoj. Da sem rade volje pripravljen vam pomagati, ne more biti dvoma, zdaj pa vam moram nekaj povedati. Glede na to, kar nam je tu še delati, nam je navzočnost dam nepotrebna in v napoti; zato vas naprošam, prijatelj, da če morete, dobite kje v bližini hišo, kjer bi jih nastanili do tedaj, da bo delo končano in bo grad očiščen.

Se danes pričnem iskati primerno stanovanje, — je odgovoril baron.

Ko je s čarodejem še nekaj drugih vprašanj rešil, je Pavel Borisovič velem osedlati konja in se iz gradu napotil z oskrbnikom, ki je poznal vsak kamen v grajski okolici. Črez nekaj ur sta se vrnila zelo zadovoljna. Kakšna dva kilometra od Montignosa sta dobila lepo vilo z vrtom, ki je bila baš prazna, a baron se je takoj podal h gospodarju in najel hišo do konca leta. Veselo in živahno je sporočil gospodu Žerald o izidu svojega iskanja.

Črez tri dni se bodoogle

preseliti, v tem času bo hiša očiščena in pripravljena, — je dostavil.

Ko so dame zvedele, da se bodo morale izseliti, so bile spočetka užaljene in so ugovarjale, ko pa jim je gospod Žerald namignil, da bi utegnili pri okultni desinfekciji nastati pojavi, ki bi jih ženski živci ne prenesli, so se umirile. Samo Lolo je bila nevoljna in izjavila, da se ne boji, in hušje kakor je bilo tiste strašne noči pred prihodom okulistov, tako ne more biti. Toda Lolo ni imela še odločilnega glasu, razen tega jo je dobrodušen nasmeh gospoda Žerala tako zmedel, da je začela pomagati materi pri pripravah za selitev.

Črez tri dni so se dame in Mišel preselili v čedno in udobno hišico, ki je bila od gradu oddaljena kake pol ure hoda. Valerijo je čarodej zbudil, da bi ji olajšal selitev, toda bila je zaspala in ravnodušna, ni se zanimala za izpremembo v stanovanju, in ko so jo slekli, je zopet zaspala. Ricciotto in sobarice so odšle z damami, a oskrbnik z ženo sta ostala za pomoč baronu, gospodu Žerald in Diomidu Petroviču. Bernardino je bil energičen, razumen in skromen, torej prav primeren pomočnik v danih okolščinah.

Najprej moramo v kapelo, da odnesemo truplo Giovanne, a potem je treba spraviti v red sveto mesto, — je rekel po kosilu gospod Žerald.

Diomid Petrovič je nesel prijateljevo škaflo, Bernardino svezjen in vsi štirje so se podali v kapelo. Gospod Žerald je postavil na oltar sedmosevečnik in ga zažgal, nato je snel s krste stekleni pokrov in izlil v krsto brezbarvno, toda silno dušečo tekočino. Brez napora je izvelkel iz stisnjenih mrličevih prstov roko nesrečnega Paola Di Montignosa, jo zavil v mokro platno, nato pa jo je zaprl v majhno škaflo, ki jo je prinesel s seboj. Potem je pokrtil mrliča z odejo, v katero so bila vezena kabalistična znamenja, in velem prinesel iz orožarne pokrov krste. Baron in Bernardino sta ga našla prislonega k zidu, kakor so ga postavili tistega strašnega dne pri pogrebnih svečanosti. — Težki hrastov pokrov so čvrsto privili na krsto, katero je gospod Žerald pokropil, nato je zarisal okoli nje krog in izgovarjal magične formule. Ko je gospod

Žerald vstopil v orožarno, je pokazal na duri v steni, a iz omare, v kateri je bila svečeniška obleka, je vzel starinski ključ in odprl z njim duri. Pomignil je baronu, naj mu sledi, in visoko držal električno svetilko, sta stopala po precej širokih stopnicah, ki so ju pripeljale do grobnice pod kapelo. Pri zidu so ležale nekatere že strohnele otroške krste.

Tu bomo položili krsto Giovanne in začasno položimo semkaj tudi Girolamovo truplo in ona ostalih žrtev.

Ali veste, kje je Girolamo, ali je sploh kje njegovo truplo? — je tresoč se vprašal Pavel Borisovič.

Da, v mesečnem stanju mi je Valerija podala točen opis hiše. Vse najdemo, kar potrebujemo, — je smehljaje se odgovoril učenjak.

S precejšnjim naporom so v štirih prenesli krsto, jo položili v grobnico, nato pa so pod vodstvom gospoda Žerala pospravili kapelo. Ko je bilo vse pometeno, prah pobrisan, je gospod Žerald pokropil zidove in oltar z očiščevalno vodo, pokadil in položil na oltar šop svežih cvetic. Ko so se razšli po sobah, je dal gospod Žerald baronu dve steklenici, eno večjo, drugo manjšo, in mu velem, naj si z vsebino večje steklenice namaže vse telo, predno gre spat, a iz druge naj jemlje zjutraj in zvečer kapljice.

Naslednjega dne se je baron odpravil obiskati sorodnike in gospod Žerald mu je rekel:

Dajte gospe Bakulinki to zdravilo in recite ji, naj to esenco da izpiti Valeriji, ki jo mora nadzorovati vso noč, ker bo hotela ubežati in se vrniti semkaj. Ko je opazil, kako se je baron začudil pri teh besedah, je pristavil:

To, kar se bo tu vršilo, jo bo silno vleklo semkaj. A za vas baron, bo ta noč zelo težka in potrebovali boste vse svoje sile. Vkljub vaši novi prevleki se bo pred vašimi očmi, Paolo Di Montignoso, izvršilo zadnje dejanje vaše prošlosti. V mnogoštevilnih doživljajih dolgo obstoječe duše nima ta ali ona telesna oblika nobenega pomena. Previdnost je ustvarila vaš osebni, nesmrtni jaz in ona mora prisostvovati pri končni likvidaciji, ko bodo vzeta od vas prekletstva,

ki vise nad vami in tem krajem.

Cim bliže je prihajala noč, tem bolj potrj je postajal baron, toda pogumno se je upiral slabosti, ki se mu je zdela, da prihaja od zunaj, kakor bi ga nekdo zavijal v volno in mu šepetal strašne misli. Toda istočasno se je v njem prebujala ponosna, hladna in drzna samozavest mračnega signora Montignosa, in ko je ob enajstih vstopil k

njemu Diomid Petrovič, našel mirnega in odločnega kor ni pričakoval, da ga del. Na obrazu se mu je odločnost, s katero je proti predstoječi izkušnji močjo Diomida Petroviča trl vse telo z neko svetilno se esenco, ki je razširjala močan duh. Nato si je dolgo platneno tuniko, prono v pasu z vrvijo, a na noge je nadel sandale.

Kdo je?

Vsi uslužbenci mornariškega departmenta, od dečka-tekača pa do mornariškega tajnika Knoksa, se morajo identificirati, preden vstopijo v department. Na sliki je mornariškega tajnika Knoksa, ki kaže stražniku svoj odznak.

Konvencija dijakov

Na sliki vidimo prizore, ko se dijaki pripravljajo na konvencijo, ki se bo vršila 27. februarja v Chicagu.

Ljudska veselica v Braziliji

Prizor z ljudske veselice v Rio de Janeiro v Braziliji.

Hitler in novi sovjetski poslanik

Na sliki vidimo kancelarja Hitlerja v razgovoru s sovjetskim poslanikom v Berlinu Vladimirjem Dekanovim. Kakor je videti na Hitlerjevem obrazu, je firar dobre volje.

V vsaki slovenski hiši
s tukaj rojeno odraslo mladino
bi morala biti knjiga

"From Many Lands"

Spisal LOUIS ADAMIČ

Ta najnovejša knjiga našega slavnega rojaka je zbudila občo pozornost in odlično priznanje v ameriški javnosti.

"The New York Times" piše: "S to knjigo se je Louis Adamič lotil največjega problema, pred katerim stoji Amerika... Problem, katerega je načel, je tisočkrat težji kot gradnja Boulder ali Grand Coulee jez, in v svojih končnih zapletljajih je celo težji kot so dnevni problemi, katere rešuje predsednik Roosevelt ter oni, o katerih pravi Wendell Willkie, da se jih je voljan lotiti..."

"The Philadelphia Inquirer" piše: "Redkokdaj je še Amerika čula tako prepričevalen argument za ideal edinstva — apel, ki bi zvenel tako čisto in resnično, kot nam ga nudi Louis Adamič v tej svoji najnovejši knjigi."

"The Cleveland Press" pravi: "Louis Adamič, avtor del kot 'The Native's Return' in 'My America,' je napisal važno in misel izzivajočo knjigo pod imenom 'From Many Lands.'"

Naročila za knjigo "From Many Lands" sprejema uprava "Enakopravnosti," 6231 St. Clair Ave. Vse knjige, ki jih naročite pri nas, so lastnoročno podpisane od pisatelja L. Adamiča. Cena \$3.50; po pošti 10c več.

Naznanilo in zahvala

Žalostnim in potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da nam je kruta smrt vzela iz naše srede našo preljubljeno hčerko in sestro

MILDRED TOMSIC

Pokojna je preminila 26. januarja in k večnemu počitku smo jo položili 30. januarja po cerkvenih obredih v cerkvi sv. Vida in potem na Calvary pokopališče. Pokojna je bila stara 31 let in je bila rojena v Illinois. Bila je naprednega mišljenja in članice društva Comrades, št. 566 SNPJ in pevskega zbora Samostojne Zarje. Vsem nam jo je težko pozabiti in nikoli ne bo pozabljena.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvaljujemo vsem dragim sorodnikom in prijateljem, ki so položili tako krasne vence h krsti drage pokojnice. Ta dokaz našega prijateljstva nam je bil v veliko tolažbo v dneh žalosti.

Hvala vsem, ki so darovali za svete maše, ki se bodo brale za mir duše pokojnice. Hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo pri pogrebu kako tudi vsem, ki so prišli pokojno kropiti in jo spremili na njeni zadnji zemeljski poti.

Najlepša hvala Joe Zele in sinovi pogrebnemu zavodu za tako lepo urejen pogreb in najboljšo postrežbo.

Hvala nosilcem krste, fantom in dekletom. Hvala gospodu Sodja za cerkvene obrede in sprejem na pokopališču. Hvala še enkrat vsem skupaj.

Ti, draga ljubljena, nikdar pozabljena hčerka in sestra počivaj mirno in rahla naj ti bo ameriška zemlja. Odsla si k svojemu stvarniku, da sprejmeš iz njegovih rok plačilo, kar si dobrega storila v življenju. Mi se te bomo spominjali z ljubeznijo in molitvijo dokler se ne zidamo s tboj.

Zalujoči ostali

Anton in Julia, starši
Julia, Mary, Rose in Diana, sestre.

Cleveland, Ohio 26. februarja, 1941.